

ಆಕ್ವಾ (aAQUA) e - ಕೃಷಿ ಸೇವೆ

ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಈಗ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿದ್ದು ಗುರುತರವಾದ ಬದಲಾವಣೆಯತ್ತ ಸಾಗಿದೆಯೆನ್ನಬಹುದಾಗಿದೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಂಗವಾಗಿ 'ಅಂತರ್‌ಜಾಲ'ವು (ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್) ಕೃಷಿಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಲ್ಲಿ ತನ್ನದೇ ಆದ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದಿದೆ 'ಅಂತರ್‌ಜಾಲ' ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿನ ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕ್ಷಣಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೈತರ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಅಗತ್ಯತೆಗಳಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಮಂಜಸ ಪರಿಹಾರಕ್ಕಾಗಿ IIT-ಮುಂಬೈ, ಡೆವೆಲಪ್ ಮೆಂಟ್ ಇನ್‌ಫಾರ್ಮೆಟಿಕ್ಸ್ ಲ್ಯಾಬ್ ಸಂಸ್ಥೆಯು ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕೃಷಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿತ aAQUA ಎಂಬ ಪೋರ್ಟಲ್ (Agri-portal) ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಳಿಸಿ ಚಾಲನೆಗೊಳಿಸಿತು.

'ಆಕ್ವಾ'-aAQUA (Almost All Questions Answered) ಎಂಬುದು ಆನ್-ಲೈನ್ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳ ಬಾಂಧಾರವಾಗಿದೆ. 'ಆಕ್ವಾ' ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ, ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಪೋರಮ್ (ಚಾವಡಿ) ಆಗಿದ್ದು ಕೃಷಿ ಹಾಗೂ ಪಶುಸಂಗೋಪನೆಯ ಎಲ್ಲ ಪೂರಕ ವೃತ್ತಿಗಳ ಸಂಬಂಧಿತ ರೈತರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರ/ಪರಿಹಾರ ನೀಡುವ ಆನ್-ಲೈನ್ ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಕೃಷಿ ಸೇವೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಅಂತರ್‌ಜಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಮೂಲತಃ IIT-ಮುಂಬೈ, ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ, ಬಾರಾಮತಿ ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನ ಆಶ್ರಮ, ಪಾಬಲ, ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಆಶ್ರಯದೊಂದಿಗೆ, ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತಿ ಹೊಂದಿದವರು ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವವರ ನಡುವೆ ನೇರಸಂಪರ್ಕ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಮಹತ್ತರ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಲಾಯಿತು. ಕಳೆದ ವರ್ಷದಿಂದ ಎನ್.ಎ.ಐ.ಪಿ. ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಇಕ್ರಿಸ್ಯಾಟ್ ಹೈದರಾಬಾದ್, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧಾರವಾಡ/ರಾಯಚೂರು, ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ ಧಾರವಾಡ, ಗುಲ್ಬರ್ಗಾ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಪಂತನಗರ, ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ ಕಾಶಿಪೂರ ಹಾಗೂ ಧಕರಾನಿ

ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಆನ್-ಲೈನ್ ಕೃಷಿ ಪೋರಮ್ ನ ಪಾಲುದಾರರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನುಭವವಾಗಿವೆ.

ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಹಾಗೂ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಆರಂಭಿಸಿದ್ದು ಈಗ 'ಆಕ್ವಾ' ತಾಣವು ಆಂಗ್ಲ, ಮರಾಠಿ, ಹಿಂದಿ, ತೆಲಗು ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಅಂತರ್‌ಜಾಲ-ಕೀ ಬೋರ್ಡ್ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಈ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಶೋತ್ತರಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ.

ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುವವರು 'ಆಕ್ವಾ' ಪೋರಮ್ ಗೆ ಹೆಸರು ನೊಂದಾಯಿಸಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಬೇಕು. ಹೆಸರು ನೋಂದಣೆಗೆ ಯಾವುದೇ ಶುಲ್ಕ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನೊಂದಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರು ಕೃಷಿಗೆ ಪೂರಕ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಅವಶ್ಯಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಆನ್-ಲೈನ್ ಮೂಲಕ ಕಳುಹಿಸಿ ೨೪-೨೪ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪರಿಣಿತರಿಂದ ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರ/ಪರಿಹಾರ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ನೊಂದಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರೂ ಕೂಡಾ ಈ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಇತರರು ಕೇಳಲಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರ/ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ನೊಂದಾಯಿತ ಸದಸ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿಗೆ 'ಆಕ್ವಾ' ನೇರ ಹೊಣೆಯಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸದಸ್ಯರು ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಉತ್ತರಿಸಲು 'ಆಕ್ವಾ' ತನ್ನ ಪಾಲುದಾರ ಅಂಗ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾದ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ ಬಾರಾಮತಿ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಧಾರವಾಡ/ರಾಯಚೂರು, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಪಂತನಗರ, ಇಕ್ರಿಸ್ಯಾಟ್ ಹೈದರಾಬಾದ್ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು/ವಿಷಯ ತಜ್ಞರನ್ನು "ಪರಿಣಿತ" ರೆಂದು ಗುರುತಿಸಿದೆ. ಈ ತಜ್ಞರು ನೀಡಿದ ಮಾಹಿತಿಯು/ ಪರಿಹಾರ ಕ್ರಮಗಳು ಅಧೀಕೃತವಾಗಿದ್ದು ಯಾವುದೇ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದೆ ಸದಸ್ಯರು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

ದೇಶದ ೨೯೦ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಂದ ರೈತರು ಪ್ರಶೋತ್ತರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದು 'ಆಕ್ವಾ' ಸೇವೆ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಹಾಗೂ ತೃಪ್ತಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕೃಷಿಗೆ ಹೊರತಾಗಿ, ಆರೋಗ್ಯ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಉದ್ಯೋಗ ಸಮಾಲೋಚನೆ, ಕೃಷಿ ಪರಿಕರ ಮಾರಾಟ, ಖರೀದಿ ಮುಂತಾದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗಿನ ಪ್ರಶೋತ್ತರ

ವಿವರಗಳು ಈ ತಾಣದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವುದು ವಿಶೇಷ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಹಳಷ್ಟು ರೈತರು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು 'ಆಕ್ಟಾ'ಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ರೈತರಲ್ಲಿ 'ಆಕ್ಟಾ' ಈಗೀಗ ಪರಿಚಿತವಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಇಲ್ಲಿಯ ರೈತರಿಗೂ ಹಾಗೂ ಇತರರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿ ಕೃಷಿ ಅಂತರ್ ಜಾಲ ತಾಣವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಲಿದೆ.

'ಅಂತರ್ ಜಾಲ' ಮಾಧ್ಯಮ ವಿಕಾಸದೊಂದಿಗೆ ಗಾಮೀಣ ಕೃಷಿಕರಲ್ಲಿ ಇದರ ಉಪಯೋಗ ಆಗಬೇಕಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೂಲಕ ಗಾಮೀಣ ರೈತರು ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮದಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದುಕೊಂಡು ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕಡಿಮೆ, ಆದರೆ ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿನ ನುರಿತ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ರೈತರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆ/ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು 'ಆಕ್ಟಾ'ಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಪ್ರಗತಿಪರ ರೈತರು ಈಗಾಗಲೇ ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಜಾಲ ದ ಮಹತ್ವ ಅರಿತು ಅಲ್ಲಿಂದ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇತರೇ ರೈತರಿಗೂ ಅದರ ಮಹತ್ವ ತಿಳಿಸಿ, ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವಲ್ಲಿ ಈ ರೈತರ ಪಾತ್ರ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿನ ಅಂತರ್ಜಾಲ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

'ಆಕ್ಟಾ' ದ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆಯಲಿಚ್ಛಿಸುವವರು ತಮ್ಮ ವಯಕ್ತಿಕ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ ಹೊಂದಿರಬೇಕು, ನಂತರ 'ಆಕ್ಟಾ' ಪೋರಮ್‌ಗೆ ರೈತರು, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡ ಉದ್ಯಮಿಗಳು, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಮುಂತಾದವರು ಯಾವುದೇ ಶುಲ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಿ 'ಆಕ್ಟಾ'ದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಅಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿ ಪಡೆಯಬಹುದು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ಸೂಕ್ತ ಅನುಭವ, ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳುಗರೊಂದಿಗೆ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ. 'ಆಕ್ಟಾ' ಬಳಕೆಗೆ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್, ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಅನಿವಾರ್ಯವೆಂದಾಗ ಸಾಮಾನ್ಯ ರೈತರು ಇದು ನಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದ ಮಾತು

ಎಂದು ನಿರಾಶೆಪಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಈಗ ರಾಜ್ಯದ ಎಲ್ಲ ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರಗಳ ಹಾಗೂ ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರಗಳು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿದ್ದು, ಇಂಟರ್‌ನೆಟ್ ಸೌಲಭ್ಯ ಹೊಂದಿವೆ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಇಲ್ಲದ ರೈತರು ನೇರವಾಗಿ ಹತ್ತಿರದ ರೈತ ಸಂಪರ್ಕ ಕೇಂದ್ರ ಅಥವಾ ಕೃಷಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಕೇಂದ್ರ ಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಭೇಟಿಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಇ-ಮೇಲ್ ವಿಳಾಸ ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ತಮ್ಮ ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಶ್ನೆ-ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಇ-ಮೇಲ್ ಮೂಲಕ 'ಆಕ್ಟಾ'ಕ್ಕೆ ರವಾನಿಸಿ ೨೪ ತಾಸುಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ 'ಆಕ್ಟಾ' ಚಾವಡಿಯು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಬಳಕೆ ಸಾಧ್ಯವೆ ಇಲ್ಲದವರಿಗಾಗಿ "ಮೊಬೈಲ್ ಪೋನ್" ಮೂಲಕವು ಕೃಷಿ ಸೇವೆ ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದೆ. ಈ ಸೇವೆಯನ್ನು ಬಳಸಬೇಕೆಂದಿರುವವರು ತಮ್ಮ ಮೊಬೈಲ್ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು 'ಆಕ್ಟಾ' ದೊಂದಿಗೆ ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ನಂತರ ಅಲ್ಲಿ ಅವರು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿದಂತೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟಪಡಿಸಿದ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಎಸ್.ಎಮ್.ಎಸ್. ಮೂಲಕ ರವಾನಿಸಿದಾಗ ತಕ್ಷಣ ಅದಕ್ಕೆ ಸೂಕ್ತ ಉತ್ತರವಾಗಿ ಮರು ಎಮ್. ಎಮ್. ಎಸ್. ತಮ್ಮ ಮೊಬೈಲ್‌ಗೆ 'ಆಕ್ಟಾ' ದಿಂದ ರವಾನೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ 'ಆಕ್ಟಾ' ಕೃಷಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಇ-ಕೃಷಿ ಸೇವೆಯ ಯಶಸ್ವಿ ಪೋರ್ಟಲ್ (ಚಾವಡಿ) ಆಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿದ್ದು, ಬಹಳಷ್ಟು ರೈತರಿಗೆ, ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ, ಕೃಷಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳಿಗೆ, ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರಿಗೆ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನ, ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಲು, ವಿಮರ್ಶಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಂದು ಸೂಕ್ತ ವೇದಿಕೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಟ್ಟಿದೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ www.aaqua.org ಅಂತರ್ಜಾಲ ತಾಣಕ್ಕೆ (Website) ಭೇಟಿ ನೀಡಿ (Log in) ವೀಕ್ಷಿಸಿ, ಅಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದ ಮೇಲೆ (Click) ಕ್ಲಿಕ್ ಮಾಡುತ್ತಾ ಹೋದಾಗ 'ಆಕ್ಟಾ' ದ ಎಲ್ಲ ವಿವರಗಳು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ಈ ಫೋರಮ್‌ಗೆ ನೋಂದಾಯಿಸಿ 'ಆಕ್ಟಾ'ದ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ ಕೃಷಿ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿನ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ, ಕೃಷಿ ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಶೋತ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ತಾವೂ ಭಾಗಿಯಾಗುವಿರೆಂದು ಆಶಿಸುವೆವು.

ವೈ.ಆರ್.ಆಲದಕಟ್ಟಿ, ವ್ಹಿ.ಸಿ.ಪಾಟೀಲ ಮತ್ತು ಡಿ.ಪಿ.ಬಿರಾದಾರ
ಪ್ರಕಟಣಾ ಕೇಂದ್ರ, ವಿಸ್ತರಣಾ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯ, ಕೃವಿವಿ, ಧಾರವಾಡ-೫
①: ೯೪೪೮೮೬೧೦೪೦ ಮಿಂಚಂಚೆ : yraladakatti@rediffmail.com